

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Nadejda Toma, Iuliana Oprea, Ion Druță

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Tăbîrță Adrian în numele inculpatului Gîndea Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui

Gîndea Vitalie Ion, născut la 08 septembrie 1970, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Drumul Crucii 98, ap. 25

Termenul de examinare a cauzei:

1. 11.03.2011–20.06.2012 (prima instanță)

2. 23.08.2012–17.01.2013; 23.07.2013–05.03.2014; 03.11.2014–09.04.2015 (instanța de apel)

3. 02.04.2013–18.06.2013; 26.06.2014–30.09.2014; 09.06.2015–24.11.2015 (instanța de recurs)

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 iunie 2012, *Gîndea Vitalie Ion* a fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunilor prevăzute de art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4), 287 alin. (3) Cod penal, pe motiv că faptele nu au fost comise de către inculpat.

2. Gîndea Vitalie a fost învinuit de organul de urmărire penală de faptul că, la 01 februarie 2008, în jurul orei 20:20, aflându-se la intersecția str. Ismail și 31 august 1989, mun. Chișinău, adică într-un loc public, acționând împreună și de comun acord cu alte două persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, încălcând grosolan ordinea publică și manifestând o vădită lipsă de stimă și respect față de societate, urmărind scopul manifestării bravurii față de Timercan Pavel Ion, Simion Ion Andrei și Timercan Vitalie Ion, din motivul că ultimul și-a satisfăcut necesitățile fiziologice pe autobuzul de model „MAN”, care era parcat lângă bordură, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa acestora și, împreună cu persoanele neidentificate, care fiind instigate de comportamentul lui Gîndea V., i-au agresat pe Timercan P., Simion I. și

Timercan V., după ce unul din ei i-a aplicat o lovitură cu un obiect de metal în regiunea stângă a capului lui Timercan V. cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 63/278 din 06 august 2008, vătămări corporale grave, ce se află în legătură cauzală directă cu survenirea morții.

Ulterior, la 01 februarie 2008, în jurul orei 20:25, Gîndea V. a îndemnat persoanele neidentificate să părăsească locul infracțiunii întru evitarea consecințelor nefavorabile, și în discuție cu Timercan P., despre care nu cunoștea că este fratele victimei, i-a propus bani pentru ca acesta să declare că Timercan V. a căzut jos de sine stătător și s-a lovit în regiunea capului.

Acțiunile lui Gîndea V. de către organul de urmărire penală au fost încadrate în baza art. 287 alin. (3) Cod penal – *huliganism, adică, acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de către 3 persoane, cu aplicarea unui obiect pentru vătămarea integrității sănătății.*

Tot el, la 01 februarie 2008, în jurul orei 20:20, aflându-se la intersecția str. Ismail și 31 august 1989, mun. Chișinău, acționând împreună și de comun acord cu alte două persoane neidentificate, urmărind scopul manifestării bravurii față de Timercan P., Simion I. și Timercan V., din motivul că ultimul și-a satisfăcut necesitățile fiziologice pe autobuzul de model „MAN”, care era parcat lângă bordură, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa acestora și, împreună cu persoanele neidentificate, care fiind instigate de comportamentul lui Gîndea V., i-au agresat pe Timercan P., Simion I. și Timercan V., după ce unul din ei i-a aplicat o lovitură cu un obiect de metal în regiunea stîngă a capului lui Timercan V. cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 63/278 din 06 august 2008, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, ce se află în legătură cauzală directă cu decesul victimei.

Ulterior, la 01 februarie 2008, în jurul orei 20:25, Gîndea V. a îndemnat persoanele neidentificate să părăsească locul infracțiunii întru evitarea consecințelor nefavorabile și în discuție cu Timercan P., despre care nu cunoștea că este fratele victimei, i-a propus bani pentru ca acesta să declare că Timercan V. a căzut jos de sine stătător și s-a lovit în regiunea capului.

Acțiunile lui Gîndea V. de către organul de urmărire penală au fost încadrate în baza art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal – *participație la vătămarea intenționată gravă a integrității sănătății, de trei persoane, care a provocat decesul victimei.*

3. Sentința a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gîndea V. să fie condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani închisoare, iar în baza art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal la 8 ani închisoare; în baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul

parțial al pedepselor aplicate, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 9 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

În susținerea apelului său, procurorul a invocat că instanța de fond a dat o apreciere eronată probelor administrate la caz, deoarece partea acuzării a prezentat, în opinia sa, suficiente probe care confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea celor incriminate, acestea nefiind apreciate la justa lor valoare, și anume: declarațiile succesoriului părții vătămate, ale martorilor și alte probe puse la baza învinuirii, fiind neîntemeiat adoptată o sentință de achitare.

3.1 Sentința a fost contestată cu apel și de avocatul Sîrbu-Beșliu Irina în numele succesoriului părții vătămate Timercan P., care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gîndea V. să fie condamnat pentru săvârșirea infracțiunilor imputate, în limitele sancțiunilor prevăzute la articolele respective, fără aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 79 și art. 90 Cod penal.

În susținerea cererii sale, apelantul a invocat că instanța nu a dat o justă apreciere declarațiilor succesoriului părții vătămate, care a declarat că Gîndea V. a aplicat lovituri lui Timercan V., interpretând eronat aceste declarații; a menționat că în materialele cauzei se conțin suficiente probe care confirmă vinovăția lui Gîndea V. în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2013, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate, cu menținerea sentinței.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul, care a solicitat casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, pe motivul aprecierii necorespunzătoare de către instanță a probelor și concluziei pripite și eronate asupra nevinovăției lui Gîndea V.

5.1 Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar și avocatul Sîrbu-Beșliu Irina în numele succesoriului părții vătămate, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a lui Gîndea V. în baza art. 287 alin. (3) și art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal, sau dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, invocând faptul că decizia instanței de apel prezintă o reiterare a conținutului sentinței, ambele instanțe nu au cercetat în mod corespunzător probele, examinând cauza unilateral și eronat concluzionând asupra contradictorialității declarațiilor succesoriului părții vătămate. La fel, în mod eronat nu s-a dat o apreciere critică declarațiilor martorului Țurcanu I.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 iunie 2013, au fost admise recursurile ordinare declarate, casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs a reținut că argumentele recurenților și-au găsit reflectare în starea reală a lucrurilor în cauză, de către instanța de apel nefiind înlăturate, prin judecarea apelurilor, incertitudinile ridicate de apelanți, ele fiind expuse în mod succint, fără a fi analizate în ansamblul lor și în coroborare cu celelalte probe existente în dosar.

Suplimentar, Colegiul penal a reținut că instanța de apel a apreciat unilateral probele administrate la dosar, acordând valoare celor care demonstrează nevinovăția inculpatului, în detrimentul probelor prezentate de partea acuzării.

Finalmente, instanța de recurs a menționat că neîntemeiat a fost respins demersul privind necesitatea audierii suplimentare a martorului Timercan T., înaintat de avocatul succesorului părții vătămate, de către instanța de apel nefiind prezentate careva motive plauzibile în acest sens.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2014, au fost admise apelurile declarate, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gîndea V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar procesul penal pornit în baza art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal a fost încetat, în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 391 Cod de procedură penală, din motivul existenței altor circumstanțe ce exclud tragerea la răspundere penală.

8. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul, solicitând casarea parțială a acesteia și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea recursului procurorul a invocat că instanța de apel a calificat acțiunile inculpatului conform art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în pofida constatării aceleiași fapte în legătură cu care inculpatul a fost pus sub învinuire în baza art. 287 alin. (3) Cod penal; chiar dacă Gîndea V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, acesta urma să fie liberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală or, infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal este mai puțin gravă, iar fapta a fost săvârșită la 01 februarie 2008; în partea încetării procesului penal pornit în baza art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal, instanța de apel nu a motivat în ce constă „excesul de autor” și nu a luat în considerație faptul că Gîndea V. a fost pus sub învinuire ca persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii în calitate de instigator și complice - mai mult, în cazul când instanța de apel a constatat că inculpatul a acționat „împreună și de comun acord”, nu mai putea fi invocată existența „excesului de autor”; probele acuzării nu au fost apreciate corespunzător, instanța făcând trimitere în mod unilateral la concluziile instanței de fond și la declarațiile inculpatului.

8.1 De asemenea a declarat recurs ordinar avocatul Tăbîrță Adrian în numele inculpatului, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței de achitare, invocând: expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală la momentul pronunțării deciziei; contradictorialitatea probelor administrate la caz, care nu confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal; aprecierea eronată a probelor, la baza deciziei de condamnare fiind puse aceleași probe care au stat la baza sentinței de achitare.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 30 septembrie 2014, au fost admise recursurile declarate, casată decizia contestată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs a menționat că instanța de apel, constatând aceeași faptă pentru care Gîndea V. a fost pus sub învinuire în baza art. 287 alin. (3) Cod penal și încadrând acțiunile ultimului în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în prezența elementului aplicării loviturii cu un obiect de metal, a admis o gravă eroare de fapt.

În același context, cu referire la condamnarea lui Gîndea V. în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, Colegiul penal a reținut că instanța de apel nu a verificat faptul intervenirii sau nu a prescripției tragerii la răspundere penală, în situația în care infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal este considerată, conform art. 16 Cod penal, una mai puțin gravă, termenul de prescripție de tragere la răspundere penală fiind de 5 ani și fapta fiind săvârșită la data de 01 februarie 2008.

Cu referire la încetarea procesului penal în baza art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal, Colegiul penal lărgit a menționat că temeiul reținut de instanța de apel, și anume “excesul de autor”, nu cade sub incidența circumstanțelor care condiționează sau exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, temeiul dat fiind aplicabil în raport cu instituția achitării persoanei. Astfel, Colegiul penal a reținut admiterea unei alte grave erori de către instanța de apel în situația dată.

Colegiul penal lărgit a stabilit că instanța de apel s-a expus prematur asupra declarațiilor succesivului părții vătămate și ale martorului Timercan T., care urmau a fi analizate în cumul cu celelalte probe administrate la dosar, și anume: declarațiile martorilor Țurcan I., Simion I., Mocanu N., Muntean G., precum și probele materiale din dosar: procesul-verbal de recunoaștere a persoanei; procesul-verbal de confruntare a martorului Timercan P. și Gîndea V.; procesul-verbal de confruntare dintre martorul Țurcanu I. și Gîndea V.; informația 903 înregistrată la 01.02.2008 cu nr. 645 în CP sect. Centru, mun. Chișinău; certificatul de vizită nr. 81708 din 02.02.2008; procesul-verbal de examinare a obiectului din 10.07.2008; raportul de examinare medico-legală a cadavrului cet. Timercan V. nr. 278 din 22.04.2008; raportul de expertiză medico-legală

a cadavrului cet. Timercan V. nr. 278 din 06.08.2008; raportul de expertiză medico-legală nr. 936/D din 21.04.2009, care deși au fost cercetate de către instanța de apel, nu au primit nici o apreciere, nefiind nici admise și nici respinse.

Colegiul penal a menționat că instanța de apel nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, și anume: stabilirea, conform învinuirii înaintate, a rolului inculpatului, a numărului de persoane care nemijlocit au participat la comiterea infracțiunilor – 2 sau 3 persoane și a prezenței sau absenței, conform actului de sesizare, a calificativului prevăzut la art. 287 Cod penal „cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății”. În sensul dat, instanța de recurs a remarcat că instanța de judecată este obligată să soluționeze cauzele numai în limitele investirii prin actul de sesizare.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2015, au fost admise apelurile declarate, casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gîndea V. a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4), 287 alin. (3) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa: în baza art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal – 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis; în baza art. 287 alin. (3) Cod penal – 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis; în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită definitiv pedeapsa cu închisoare pe un termen de 9 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

11. Instanța de apel a constatat că Gîndea V., la 01 februarie 2008, în jurul orei 20:20, aflându-se la intersecția str. Ismail și 31 august 1989, mun. Chișinău, adică într-un loc public, acționând împreună și de comun acord cu alte două persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, încălcând grosolan ordinea publică și manifestând o vădită lipsă de stimă și respect față de societate, urmărind scopul manifestării bravurii față de Timercan Pavel Ion, Simion Ion Andrei și Timercan Vitalie Ion, din motivul că ultimul și-a satisfăcut necesitățile fiziologice pe autobuzul de model „MAN”, care era parcat lângă bordură, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa acestora și, împreună cu persoanele neidentificate, care fiind instigate de comportamentul lui Gîndea V., i-au agresat pe Timercan P., Simion I. și Timercan V., după ce unul din ei i-a aplicat o lovitură cu un obiect de metal în regiunea stângă a capului lui Timercan V. cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 63/278 din 06 august 2008, vătămare corporală gravă, care se află în legătură cauzală directă cu survenirea morții.

Ulterior, la 01 februarie 2008, în jurul orei 20:25, Gîndea V. a îndemnat persoanele neidentificate să părăsească locul infracțiunii întru evitarea consecințelor nefavorabile, și în discuție cu Timercan P., despre care nu cunoștea că este fratele victimei, i-a propus

bani pentru ca acesta să declare că Timercan V. a căzut jos de sine stătător și s-a lovit în regiunea capului.

Tot el, la 01 februarie 2008, în jurul orei 20:20, aflându-se la intersecția str. Ismail și 31 august 1989, mun. Chișinău, acționând împreună și de comun acord cu alte două persoane neidentificate, urmărind scopul manifestării bravurii față de Timercan P., Simion I. și Timercan V., din motivul că ultimul și-a satisfăcut necesitățile fiziologice pe autobuzul de model „MAN”, care era parcat lângă bordură, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa acestora și, împreună cu persoanele neidentificate, care fiind instigate de comportamentul lui Gîndea V., i-au agresat pe Timercan P., Simion I. și Timercan V., după ce unul din ei i-a aplicat o lovitură cu un obiect de metal în regiunea stîngă a capului lui Timercan V. cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 63/278 din 06 august 2008, vătămare corporală gravă, care se află în legătură cauzală directă cu survenirea morții.

Ulterior, la 01 februarie 2008, în jurul orei 20:25, Gîndea V. a îndemnat persoanele neidentificate să părăsească locul infracțiunii întru evitarea consecințelor nefavorabile și în discuție cu Timercan P., despre care nu cunoștea că este fratele victimei, i-a propus bani pentru ca acesta să declare că Timercan V. a căzut jos de sine stătător și s-a lovit în regiunea capului.

Cu referire la învinuirea în baza art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal, instanța de apel a constatat calitatea de instigator și complice a lui Gîndea V., fapt confirmat prin declarațiile succesului părții vătămate Timercan P., care a indicat că inculpatul a venit cu încă două persoane și după ce a spus “aceștia trebuie de bătut” au început toți trei să le aplice lovituri și, ulterior, a cerut de la șoferul automobilului “Mercedes” un obiect pentru a-i bate.

Cu referire la învinuirea în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, instanța de apel a constatat că succesul părții vătămate a indicat că inculpatul, apropiindu-se de ei, a început să vorbească cu cuvinte necenzurate, aplicând lovituri lui Timercan V. La fel, instanța a reținut declarațiile martorului Timercan T., care a indicat că la un moment dat a auzit ceva gălăgie în urmă și, întorcându-se, a văzut că niște persoane necunoscute îi băteau pe Timercan P. și Simion I., Timercan V. fiind întins la pământ, lângă autobuz. Persoanele necunoscute erau 4 la număr, șoferul și încă trei. Fiind audiat suplimentar, Timercan T. a indicat că persoanele care i-au bătut au venit cu un automobil de model “Mercedes”, indicând în instanța de fond că inculpatul a participat la bătaie, toți trei au participat la bătaie.

Instanța de apel a stabilit că instanța de fond neîntemeiat a dispus achitarea inculpatului pe toate capetele de acuzare considerând, în pofida faptului nerecunoașterii de către Gîndea V. a vinovăției sale, că vinovăția ultimului este pe deplin dovedită prin probele acumulate în cadrul urmăririi penale, care au fost verificate și cercetate în

instanța de apel, și anume: *declarațiile succesoriului părții vătămate Timercan P.* făcute în instanța de fond și susținute în cadrul judecării cauzei în apel; *declarațiile martorilor Timercan T., Simion A., Mocanu N., Munteanu G.*; *procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 15.05.2008*; *procesele-verbale de confruntare din 15.05.2008 și 16.05.2008*; *procesul-verbal de examinare a obiectului din 10.07.2008*; *informația "903" înregistrată la 01.02.2008 cu nr. 645 în CP Centru*; *certificatul de vizită nr. 81708 din 02.02.2008*, eliberat de Centrul Național Științifico-Practic Medicină de Urgență; *raportul de expertiză medico-legală a cadavrului cet. Timercan V. I. nr. 63/278 din 06.08.2008*, cu datele medicale din raportul de examinare medico-legală nr. 278 și *raportul de expertiză medico-legală nr. 936/D din 21.04.2009*.

12. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Tăbîrță Adrian în numele inculpatului, prin care se solicită casarea acesteia și menținerea sentinței. În susținerea cererii sale, recurentul invocă următoarele motive:

- a) pronunțarea de către instanța de apel a hotărârii de condamnare fără audierea inculpatului;
- b) încălcarea de către instanța de apel, la examinarea cauzei, a principiilor contradictorialității și egalității armelor; recurentul indică că instanța a admis renunțul avocatului succesoriului părții vătămate de audiere a martorului Țurcanu I., deși avocatul inculpatului a solicitat audierea acestui martor;
- c) instanța de apel a dat o apreciere eronată probelor administrate pe caz, întrucât probele care au fost puse la baza sentinței de achitare au fost aceleași care au stat la baza deciziei de condamnare;
- d) instanța de apel a dat faptei săvârșite o încadrare juridică greșită, în mod abuziv fiind pornită urmărirea penală pe aceeași faptă în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la data de 23.12.2010, întrucât art. 151 alin. (4) Cod penal, până la modificările din 24.05.2009, îngloba în sine și acțiunile huliganice, caracteristice infracțiunii de huliganism și prevăzute la art. 151 alin. (2) lit. h) Cod penal, fapta urmând a fi calificată doar în baza art. 151 alin. (4) Cod penal;
- e) încălcarea termenului rezonabil de judecare a cauzei.

În drept, recurentul își întemeiază argumentele în baza pct. 6), 8), 12), 15) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

12.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursului, pledând pentru respingerea acestuia ca inadmisibil, din motiv că reaprecierea probelor, solicitată de recurent, nu se regăsește ca temei de recurs în prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

13. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl admite, casează parțial sau total hotărârea atacată, rejudgecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Cu referire la argumentul expus în pct. 12 a) din prezenta decizie, Colegiul penal atestă că audierea inculpatului a avut loc, declarațiile acestuia fiind consemnate în formularul corespunzător, cu care inculpatul a luat cunoștință și l-a semnat (f.d. 36, vol. IV). În acest sens, nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că inculpatul nu a fost audiat, deoarece ultimul s-a expus atât în privința nesușinerii apelurilor acuzării, cât și privitor la nevinovăția sa, solicitând menținerea sentinței de achitare.

În susținerea acestei constatări vine și faptul că recurentul a considerat posibilă finisarea examinării cauzei (f.d. 47, vol. IV), fără a pune în discuție chestiunea care a fost ulterior invocată în recursul depus, fapt ce semnifică că a fost de acord cu situația existentă la momentul judecării cauzei în ordine de apel. Astfel, acest motiv indicat de recurent nu poate fi reținut.

La motivul indicat în pct. 12 b) din prezenta decizie, Colegiul penal atestă că în cadrul ședinței din 09.02.2015, avocatul succesoriului părții vătămate a înaintat o cerere prin care a solicitat audierea martorului Țurcanu Ion, aceasta fiind admisă, iar examinarea cauzei fiind amânată pentru 09.03.2015, cu citarea martorului sus-numit (f.d. 43, vol. IV).

La 09.03.2015, avocatul succesoriului părții vătămate a renunțat asupra cererii privind audierea lui Țurcanu Ion, iar de către instanța de apel a fost consultată opinia părților participante privitor la audierea martorului în cauză, procurorul și solicitantul audierii considerând posibilă continuarea examinării cauzei în lipsa martorului, iar avocatul inculpatului a dorit ca martorul dat să fie audiat (f.d. 44, vol. IV).

Colegiul penal lărgit nu reține motivul discutat drept unul valabil, din următoarele considerente:

- în primul rând, părerea negativă a avocatului inculpatului asupra renunțării părții acuzării la cererea înaintată nu constituie în sine o cerere distinctă de audiere a martorului și, în mod respectiv, nu există obligația instanței de apel de a reacționa la o solicitare care nu constituie o cerere;

- în al doilea rând, renunțul la cererea privind audierea martorului a fost argumentat de către partea acuzării, partea apărării limitându-se doar la simpla solicitare nemotivată de audiere a persoanei;

- în al treilea rând, partea apărării a avut posibilitatea de a înainta o cerere privind audierea martorului menționat, fiindu-i acordată posibilitatea dată de către instanță, însă o cerere în acest sens așa și nu a fost înaintată (f.d. 43, vol. IV); în sensul dat, Colegiul penal conchide că jurisprudența CtEDO invocată de recurent (*cauza Vidal vs. Belgia*) nu prezintă relevanță, deoarece în cauza dată a fost abordată chestiunea condamnării

reclamantului fără audierea martorilor propuși de către **partea apărării**, situație care diferă de cea din speță.

Colegiul penal lărgit consideră că nu a avut loc o încălcare a prevederilor art. 6 § 3 lit. d) CoEDO, după cum invocă recurentul, deoarece partea apărării a avut posibilitatea reală și efectivă de a înainta o cerere de audiere a martorului Țurcanu Ion, fapt care nu a fost realizat la etapa corespunzătoare de examinare a cauzei. Astfel, instanța de apel întemeiat a admis renunțul părții acuzării la cererea înaintată, deoarece acesta a fost argumentat, iar partea apărării nu a înaintat de sine-stătător o cerere privind audierea lui Țurcanu Ion.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

În acest sens, cu referire la motivul expus în pct. 12 c) din prezenta decizie, Colegiul penal respinge critica adusă de recurent modalității de apreciere a probelor de către instanța de apel, deoarece o nouă reapreciere a probelor nu poate constitui temei pentru recurs, întrucât nu este prevăzută în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care stabilește o listă exhaustivă de temeiuri.

Reieșind din considerentul că o nouă reapreciere a probelor nu se impune la judecarea recursului ordinar, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel corect a stabilit că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate a fost dovedită prin probele acumulate, cercetate și verificate în ședința instanței de apel, care s-a expus detaliat asupra fiecărui capăt de acuzare, constatând fiecare faptă infracțională în parte, apreciind probele conform criteriilor de concludență, relevanță, utilitate și veridicitate, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

În ceea ce privește motivul expus la pct. 12 d) din prezenta decizie, Colegiul penal reține faptul că instanța de apel s-a conformat indicațiilor impuse prin decizia instanței de recurs din 30.09.2014 (f.d. 188-199, vol. III), elucidând calitatea de instigator și complice a inculpatului la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, însă nu a dat deplină eficiență indicației de a verifica prezența sau lipsa în acțiunile inculpatului a semnelor calificative, prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal – “cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății”.

Colegiul penal constată că această omisiune a avut ca finalitate încadrarea juridică greșită a faptei, fiind temei pentru recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală.

În susținerea acestei idei, Colegiul penal lărgit stabilește că inculpatul a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, în privința ultimului fiind reținute acțiuni “cu aplicarea unui obiect contondent dur pentru vătămarea integrității

corporale” (f.d. 62, vol. IV). Însă, în același timp, instanța de apel a făcut constatări contradictorii, menționând că *“inculpatului Gîndea Vitalie nu se incriminează...faptul că a aplicat careva lovituri, ci instigarea prin acțiunile sale a celorlalte două persoane neidentificate, dintre care unul a și aplicat lovitura cu un obiect dur contondent”* (f.d. 64, vol. IV).

Astfel, instanța de apel just a constatat că *„inculpatul a acționat cu intenție directă, conștientizând că acțiunile lui ilegal se desfășoară într-un loc public, acțiuni care atentează la regulile și valorile sociale și morale de conviețuire, soldate cu aplicarea violenței”*, însă nu a stabilit faptul că anume inculpatul a aplicat un obiect contondent dur pentru vătămarea integrității corporale, respectiv neîntemeiat fiind reținut acest semn calificativ. În această ordine de idei, instanța de recurs nu poate menține condamnarea inculpatului în baza alin. (3) al art. 287 Cod penal.

La fel, Colegiul penal subliniază că în speță nu poate fi menținută situația în care inculpatul are calitatea de instigator și complice la infracțiunea de vătămare intenționată gravă a integrității sănătății, pe de o parte, și calitatea de autor al infracțiunii de huliganism în varianta agravată, pe de altă parte, aceste roluri ale inculpatului excluzându-se reciproc.

În sensul celor expuse, Colegiul penal lărgit menționează că, datorită faptului că la data comiterii acțiunilor incriminate, redacția art. 151 Cod penal la alin. (2) lit. h) prevedea semnul calificativ *“cu intenții huliganice”*, acțiunile de instigare și complicitate la huliganismul însoțit de vătămarea corporală gravă a victimei și care s-a soldat cu decesul acesteia urmau a fi calificate în baza art. art. 42 alin. (4), (5) și 151 alin. (4) Cod penal, cu indicarea următoarelor semne calificative – *instigarea și complicitatea la vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, de trei persoane, săvârșită cu intenții huliganice, care a provocat decesul victimei*.

Această soluție rezultă din conținutul prevederilor de la art. 8 Cod penal, care stabilesc că caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei și celor de la art. 10 alin. (2) Cod penal, care prevăd că legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv. Concluziile date sunt susținute de faptul că aplicarea legii penale în vigoare la momentul judecării cauzei ar condiționa necesitatea calificării acțiunilor inculpatului prin concurs de infracțiuni, fapt ce ar determina o situație mai gravă pentru acesta și ar fi contrară prevederilor art. 10 alin. (2) Cod penal, citate supra.

Suplimentar, Colegiul penal lărgit consideră ca fiind inutilă condamnarea inculpatului, conform învinuirii, în baza art. 41 Cod penal, deoarece acest articol stabilește noțiunea de participație, iar asupra calității inculpatului instanța s-a expus în prezenta decizie, condamnarea în baza articolului menționat urmând fi exclusă, ca nefiind necesară.

Cu referire la motivul indicat la pct. 12 e) din prezenta decizie, Colegiul penal constată că neluarea în considerare a indicațiilor instanței de recurs la rejudecarea cauzei în ordine de apel, care a avut loc de două ori, ca finalitate a atras examinarea cauzei într-un termen care nu poate fi considerat rezonabil, ceea ce constituie o încălcare a dreptului persoanei la un proces echitabil, consfințit la art. 6 CoEDO. Astfel, la rejudecarea cauzei și pronunțarea hotărârii noi, instanța de recurs va lua în considerare prevederile art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, potrivit cărora instanța examinează posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului, drept recompensă, pentru încălcările drepturilor acestuia în cursul urmăririi penale sau judecării cauzei.

În ordinea celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că temeiul indicat de recurent – că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală – este prezent în cauză, motiv pentru care hotărârea instanței de apel urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri.

14. În conformitate cu prevederile art. 338 alin. (3), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) și alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Tăbîrță Adrian în numele inculpatului Gîndea Vitalie, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2015, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre, prin care **Gîndea Vitalie Ion** se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal (în redacția din 12.06.2003) și i se stabilește pedeapsa închisorii, cu aplicarea prevederilor art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, pe un termen de 7 (șapte) ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

Termenul de executare a pedepsei urmează a fi calculat din momentul reținerii, cu includerea duratei reținerii lui **Gîndea Vitalie Ion** din 14.05.2008 pînă la 17.05.2008 și aflării acestuia în arest preventiv și arest la domiciliu din 27.05.2008 pînă la 28.09.2008.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 23 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Nadejda Toma

Iuliana Oprea

Ion Druță